

Punkt 8.

Orientering om aftale om sanktioner og styrket kontrol

2018-089839

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen fremsender til Beskæftigelsesudvalgets orientering den politiske aftale om sanktioner og styrket kontrol.

Beslutning:

Til orientering.

Sagsbeskrivelse

Regeringen har sammen med Dansk Folkeparti og Socialdemokratiet den 16. november 2018 indgået en aftale om mere enkle og skærpede sanktioner, styrket kontrol med snyd og færre fejludbetalinger. Aftalen indebærer lovændringer, der forventes at træde i kraft 1. juli 2019.

Aftalen er på nuværende tidspunkt ikke behandlet i Folketinget, og den konkrete lovttekst på området er ikke kendt. Det er således alene aftaleteksten, der er kendt.

Orienteringen har til formål at fremhæve de dele af aftalen, som Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen for nuværende vurderer primært vil have betydning for forvaltningens arbejde og administrative procedurer samt for de ledige, der er omfattet af aftalen. Hovedinitiativerne i aftalen fremgår af vedlagt bilag.

Aftalen – sanktionsområdet

Aftalen indeholder en forenkling af sanktionsområdet for ledige, der modtager kontanthjælp, uddannelseshjælp og integrationsydelse. I aftalen lægges der bl.a. op til, at borgere omfattet af integrationsprogrammet, der ikke underskriver en medborgerskabs erklæring, skal sanktioneres. Kommunerne får også mulighed for at afslutte en borgers sag, når borger har modtaget en sanktion og derefter ikke kontakter kommunen i en hel kalendermåned. – Dette er ikke muligt i den nuværende lovgivning.

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen vurderer, at med aftalen får de ledige lettere ved at forstå reglerne på sanktionsområdet, herunder med hvilke krav, der stilles til dem ved ledighed.

Forvaltningen har imidlertid en opmærksomhed på, hvorvidt aftalen medvirker til en forenkling af reglerne på sanktionsområdet og de administrative procedurer, som kommunerne skal efterleve i forbindelse med sagsbehandlingen. *Udformningen er den konkrete lovttekst vil være helt afgørende for, om reglerne bliver enklere at administrere.* Særligt er der opmærksomhed på følgende:

Hurtigere sanktionsafgørelse via agterskrivelser

Aftalen lægger op til, at kommunerne kan anvende agterskrivelser som sanktionsafgørelser overfor ledige, der er jobparate og uddannelsesparate, men ikke overfor aktivitetsparate borgere. Da en agterskrivelse indeholder både en partshøring og en afgørelse, vil kommunerne således have én mindre sagsgang for disse to målgrupper i forhold til nuværende regler. Sagsgangen vil dog alene kunne spares i de situationer, hvor borger ikke har kommentarer til agterskrivelsen. Hvis borger har kommentarer, skal kommunerne efterfølgende skrive en afgørelse som i dag.

Kommunernes samarbejde med tilbud/virksomhed, når en ledig ikke møder som aftalt

Det fremgår af aftalen, at kommunerne fortsat skal kunne udnytte muligheden for at lave én samlet månedlig opgørelse af sanktioner på borgere. Denne mulighed gælder i dag alene for borgere, der har fravær fra tilbud - herunder virksomhedspraktik. En betingelse bliver dog med aftalen, at kommunerne skal kontakte borger i umiddelbar tilknytning til hver gang, borger ikke møder som aftalt. Kommunerne skal her gøre borger opmærksom på forseelsen og den forestående sanktionering. Denne betingelse vil samtidig betyde, at tilbud/virksomhed skal kontakte kommunen dagligt, når en borger ikke møder som aftalt. Dette er forskelligt fra gældende regler, hvor kommunen partshører borger ved månedens udgang på baggrund af en månedlig fraværsseddel, som udfyldes af tilbud (ofte er det sådan, at det enkelte tilbud dagligt tager kontakt til borger, hvis borger ikke er mødt som aftalt). Aftalen lægger således umiddelbart op til yderligere administrative sagsgange for både kommunerne og for tilbud/virksomhederne.

Kommunernes vejledning til borgere om rimelige grunde for ikke at komme i tilbud

Det fremgår ikke af aftalen, hvor detaljeret denne skriftlige vejledning skal være.

Aftalen - kontrolområdet

Aftalen lægger her op på, at kommunerne får pligt til at politianmelde ledige, der uberettiget og mod bedre vidende har modtaget ydelse under ophold i udlandet i mere end 14 dage eller har foretaget socialt bedrageri i almindelighed. Forvaltningen vurderer, at det vil handle om forholdsvis få sager i Aalborg.

Derudover lægges der op til, at relevante IT-systemer skal kunne sammenkøres med henblik på at sikre hurtig ydelsesstop for ledige, der indsættes i fængsler, dvs. ved frihedsberøvelse. Forvaltningen vurderer, at dette vil give en enklere sagsbehandling på området og finder således initiativet relevant.

Ligesom på sanktionsområdet vurderer forvaltningen, at *udformningen er den konkrete lovtekst vil være helt afgørende for, om reglerne på kontrolområdet bliver enkle at administrere.*

Modtagerkommunerne skal administrere reglerne om flyttehjælp

Aftalen lægger op til, at det fremover skal være *modtagerkommunen*, der administrerer reglerne om flyttehjælp dvs. som træffer afgørelse om hjælp til dækning af udgifter ved flytning, hvis flytningen til en ny bolig forbedrer borgerens eller familiens bolig- eller erhvervsforhold. Efter den nuværende regel er det opholdskommunen, der træffer afgørelse herom. Baggrunden for ændringen er, at en opholdskommune ikke skal have mulighed for økonomisk at tilskynde borgere på overførselsindkomst til at flytte til en anden kommune.

Ændring vil betyde, at kommunerne fremover vil kunne modtage ansøgninger om flyttehjælp fra borgere, der ikke i forvejen er kendt af kommunen, da de ikke har ophold i kommunen.

Tæt opfølgning på aftalen

Aftalepartierne lægger op til en tæt opfølgning på aftalen.

På sanktionsområdet:

- *To årlige fokusrevisioner* "kulegravninger" i 2020-2022, som Beskæftigelsesministeriet udvælger. Eksempelvis en revision af området vedrørende syge og udsatte aktivitetsparate borgere ift. sanktionering, herunder en mulig undersøgelse af udsattes borgers retssikkerhed
- *To årlige opgørelser* til aftalepartierne af kommunernes sanktionering. Baggrunden herfor er, at aftalepartierne er særligt optaget af sanktioner overfor aktivitetsparate borgere
- *3 praksisundersøgelser* om sanktioner med særlig fokus på sanktioner overfor aktivitetsparate
- *Skærpet opfølgning for kommuner* med utilfredsstillende resultater på sanktionsområdet. Dvs. kommuner, der henholdsvis ligger markant højere og lavere på sanktionsområdet end landsgennemsnittet, skal redegøre for deres sanktioner. Redegørelsen kan munde ud i et møde mellem kommunerne og beskæftigelsesministeren

På kontrolområdet:

- Etablering af en **model for benchmarking**, der løbende vil blive udstillet for kommunerne. Initiativet skal optimere kommunernes kontrolindsats med sociale ydelser ved at understøtte øget kommunal vidensdeling, læring og ledelsesfokus. Initiativet bygger videre på økonomiaftalen for 2019 mellem regeringen og KL
- Oprettelse af *Hotline* i STAR-regi, som får til formål:
 - o At rådgive og vejlede kommunerne om, hvordan sager om bl.a. socialt bedrageri oplyses tilstrækkeligt, så ydelsen kan stoppes, politianmeldelse mv.
 - o At opsøge og vejlede kommuner, der har vedvarende problemer på sanktionsområdet

Samlet set vurderer Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen, at det er afgørende for implementeringen af aftalen, at den udmøntes i en konkret og enkelt lovgivning, så administrationen bliver enkelt for kommunerne. Herudover er det afgørende med en velfungerende it-understøtning på det nye sanktionssystem, som Beskæftigelsesministeriet og KL skal se nærmere på.

Job- og Ydelsesafdelingen har i 2018 haft særligt fokus på sanktionsområdet med henblik på opkvalificering af opgaven og forenkling af administrative arbejdsgange. Aftalen vurderes overordnet set at understøtte dette arbejde.

Aalborg Kommune har været i dialog med KL om de opmærksomhedspunkter, som Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen umiddelbart har til aftalen. I de fremtidige drøftelser med ministeriet vil KL være opmærksom på, at lovgivningen udmøntes uden nye proceskrav, som den politiske aftale lægger op til.

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen afventer udmeldingen af den videre plan for implementeringen af aftalen, herunder udkast til lovforslag og tidshorizont for folketingets behandling af aftalen. Når lovforslaget kommer i høring, vil forvaltningen forholde sig hertil.

Bilag:

Hovedinitiativer i aftalen